

VELIKONOCE, A CO DÁL?

Mt 28,18-20

Nacházíme se v povelikonoční době. Všichni čtyři evangelisté popisují několik událostí, které se staly ještě po Ježíšově vzkříšení. Věnuje se tomu i začátek Skutků apoštolských. A všechny tyto povelikonoční příběhy se shodují v jednom – nejen, že docházelo ke zjevením vzkříšeného Krista, ale také, že Kristus má pro své učedníky nějaké pokračování, konkrétně nějaký úkol. Vzkříšený Ježíš má pro své učedníky poslání. Každý z evangelistů toto poslání přibližuje jinými slovy, ale smysl je vždy stejný. Je to úkol misijní. Ježíš vysílá své učedníky do světa hlásat radostné poselství o Boží záchraně. Jak o tomto úkolu svědčí evangelista Matouš? Evangelista Matouš zachytil tato Ježíšova slova: „*Je mi dána veškerá moc na nebi i na zemi. Jděte ke všem národům a získávejte mi učedníky, křtěte je ve jméno Otce i Syna i Duchu svatého a učte je, aby zachovávali všechno, co jsem vám přikázal. A hle, já jsem s vámi po všechny dny až do skonání tohoto věku*“ (Mt 28,18-20). Tento text se někdy nazývá Velké poslání. Je to základní shrnutí toho, kvůli čemu tady vlastně církev je. A tím základním posláním církve je Ježíšovo slovo: Získávejte mi učedníky. To je cíl, ke kterému má směřovat veškeré úsilí a celá existence církve. Pán Ježíš pobízí učedníky k odvaze vykročit na cestu. Vydává k tomu čtyři důležité pokyny, které nesmíme přeslechnout: Jděte (ke všem národům), získávejte (učedníky), křtěte (je), učte (je). Jděte, získávejte, křtěte, učte. To jsou výzvy pro církve shrnující a vymezující její poslání. Hlavní důraz těchto Ježíšových slov spočívá na slovech: „Získávejte mi učedníky“. To je v původním textu jediný imperativ celého našeho textu. Pak následují tři přechodníky, které upřesňují, jak se to má dít. Základní výzva zní: „Získávejte mi učedníky“ a k tomu jak – tím, že půjdete, budete křtít a vyučovat.

Cíl: získávání učedníků

Věnujme nejprve pozornost tomu základnímu úkolu, tomu imperativu: „Získávejte (mi) učedníky ze všech národů“. To slovo „získávat“ nás možná dráždí. Může to vyvolávat představu agitace, lanaření. A církvim je někdy vytýkáno, že touží po *moci*, že chtějí nakazit svět náboženskou ideologií, skrze kterou by mohly ovládat lidi. Poukazuje se např. na to, že církev kdysi strašila peklem, aby vzápětí mohla nabízet spásu. Směsící strachu i poskytované úlevy si prý k sobě církev přitáhla masy lidí a mocensky je ovládala. Náboženství prý ohlupuje lidi a činí z nich tupé, poslušné stádo, ovládané církevními preláty. Anebo se (zvláště dnes v souvislosti s církevními restitucemi) církvim vytýká, že jim nejde o duchovní blaho lidí, ale jen o *majetky*. Nutno přiznat, že církev se v minulosti skutečně někdy zaplétala do mocenských hrátek (kdo má větší význam – papež či císař?). Ale v jádru křesťanské misie a Kristova poslání není ideologie k ovládnutí lidí, ani touha po moci ani touha po majetcích. Ano, Kristus říká, *získávejte* mi učedníky, dokonce *ze všech národů* – jinými slovy: naplňte evangeliem celý svět – což může někomu připadat jako duchovní imperialismus. Ale při získávání nových Ježíšových učedníků ze všech národů nejde o touhu ovládat národy, ale šířit mezi nimi naopak poselství o Boží lásce, milosti, odpuštění. Je to pozvání k Ježíši Kristu, který nás zachraňuje z moci zla a hříchu. A z opravdové lásky, neřku-li z Boží lásky, se nikdy nemůže stát mocenská ideologie. Skutečná misie církve se vždy vyznačovala duchem lásky – jak naléhavostí pozvání, tak také respektem k lidem a jejich svobodě.

Jak získávat učedníky

Cílem křesťanské misie je tedy získávat učedníky Ježíše Krista. Jak to činit? Co k tomu patří?

Jděte: Výzva „jděte“ pobízí církve na cestu. Jděte ke všem národům. V židovství to bylo spíše naopak. Židé nepěstovali a dodnes nepěstují misijní náboženství. Židem se člověk prostě rodí. Samozřejmě, že bylo možné stát se židem, i když se jím člověk nenarodil. I dnes se rozděluje mezi etnickým Židem a halachickým židem (přestoupil k židovství)¹. Bylo možné se připojit k židovství, ale Židé nevyvíjeli nějak zvláštní snahu získat pohany na svou stranu. Ježíšovi učedníci jsou naopak vysláni jít mezi národy. Židovství bylo úzce spjato s národem. Křesťanské poselství je svou povahou univerzální – je a má být nabízeno všem lidem, všech národů a ras, protože Bůh se rozhodl, že nabídne spásu všem lidem bez výjimky. Ale aby se poselství o spáse mohli lidé dozvědět, musí nejprve Ježíšovi učedníci vstát a jít mezi národy – do svých rodin, mezi své přátele, známé ale i neznámé.

Křtěte: Součástí získávání učedníků pro Ježíše je i křest: „*křtěte je ve jméno Otce i Syna i Duchu svatého*“. Co to je křest a proč součástí misijního poslání?

Křest z lidské strany: Křest je vnějším znamením, že člověk přijal Krista a stal se jeho učedníkem: Ano, jsem Kristův, ano, vydal jsem mu svůj život. Věřím v něho, vyznávám ho, důvěřuji mu a chci s ním žít. Křest sám nikoho nezachrání, není to nějaký magický rituál samočinně vlévající duchovní „manu“ (energii)

1) Poznámka: Žid s velkým „Ž“ se píše, pokud mluvíme etnického Žida, člena národa. Žid s malým „ž“ tehdy, když mluvíme příslušníka náboženství – judaismu.

do člověka. Podstatné je tu obrácení ke Kristu, pokání ze svých hříchů, upřímná víra, láska a naděje.

Křest z Boží strany: Křest však není jen lidským přiznáním ke Kristu, ale i Božím přiznáním k člověku. Vnímáme křest jako Boží pečeť, stvrzení naší víry. Zde se člověk přiznává ke Kristu, tak ale i Kristus k člověku.

Křest stojí na počátku křesťanského života, jím se stvrzuje křesťanská víra a jako takový sehrává významné dílo v misijním poslání. Jistě cílem misie není co nejvíce lidí pokřtít (bez ohledu na hloubku jejich víry – jak se někdy stávalo ve středověku). Ale tam, kde je hluboká víra a oddanost Kristu, tam se křest stává důležitou duchovní zkušeností, ze které člověk i v budoucnu může brát sílu a povzbuzení – tak jako se traduje např. o reformátorovi Martinu Lutherovi, který ve chvílích pokušení a zkoušek víry vyznával: „Jsem pokřtěn“ - jsem Kristův, je to zpečetěno.

Učte je zachovávat: Nesprávné by ovšem bylo, kdyby to někdo pochopil tak, že křest je cílem křesťanova života. Někdo to tak může chápat – dobře, uvěřil jsem a byl jsem pokřtěn. Tak mám všechno, co je třeba mít. Jsem křesťanem. Zde je třeba připomenout, že křest není konečnou duchovního života. Je to naopak začátek. Co následuje? Ježíš říká: „*učte je zachovávat všechno, co jsem vám přikázal*“. Ježíš neřekl jen – získejte mi pokřtěné, ale učedníky ... učte je. Učedník – to je dnes už takový staromódní výraz. To už se v běžné mluvě moc nevyskytuje. Dnes bychom řekli prostě asi žák. Být učedníkem, žákem – to v lidech možná nevyvolává nijak zvlášť příjemné asociace. Záleží na tom jak rádi jsme chodili do školy. Pro mnohé je představa být celoživotním učedníkem, žákem dosti hrozná. A proto když slyší slova Ježíšova, který jej zve na cestu učednictví, že se má po celý život učit zachovávat jeho slova, tak podvědomě trochu zabrzdí. Nechceme se vracet do školních škamen. Mě se dodnes někdy zdají hrůzné sny o tom, že mám celá absolutoria teprve před sebou, že ještě nejsem hotov, že musím projít zkouškami a nejsem připraven. To se člověk i ve snu zapotí. A zde slyšíme – získejte mi učedníky ... a učte je zachovávat vše, co jsem vám přikázal. Navíc tam slyšíme cosi o *příkazech*. To v lidech vzbuzuje podvědomý odpor – nejen se učit, ale dokonce přijímat nějaké příkazy – to se nám už vůbec nechce. Učení nám připomíná školu a příkazy zase vojnu. Nemáme to rádi, když nám někdo něco prikazuje. Ne, stát se Ježíšovým učedníkem, není jednoduchá cesta. Je to zápas se svým sobectvím a namáhavá cesta lásky k lidem příjemným i nepříjemným. Ježíš nehledá sympatizanty, ale učedníky. Mnoho jeho posluchačů za ním chodilo v mohutných zástupech, ale jen malá menšina jej skutečně následovala. A Ježíš sám jim to nikterak neulehčoval. Naopak jim zcela otevřeně říká – dobře si to rozmyslete, jestli mě opravdu chcete následovat, sečtete náklady. Kdo chce jít za mnou, zapři sám sebe, vezmi svůj kříž a následuj mě. Ale povzbuzením je vědomí, že to, co Kristus vyučuje, ba nařizuje – nám přináší jinde nepoznaný pokoj, radost, hluboké naplnění a smysl. V Mt 11,29-30 Ježíš říká: „*Vezměte na sebe mé jho a učte se ode mne, neboť jsem tichý a pokorného srdce: a naleznete odpočnutí svým duším. Vždyť mé jho netlačí a břemeno netíží.*“

My a Velké poslání

Pán Ježíš tedy v několika slovech rozprostřel před svými učedníky plán Velkého poslání: „*Jděte ke všem národům a získejte mi učedníky, křtěte ve jméno Otce i Syna i Duchu svatého a učte je, aby zachovávali všechno, co jsem vám přikázal.*“ A tak to není vždy jednoduché přijmout toto Ježíšovo poslání. Ježíš říká – Jděte, vyjděte do světa, s kůží na trh. Můžeme u toho mít smíšené pocity. Rádi bychom lidem vyprávěli o naději, kterou jsme poznali v Ježíši, ale na druhé straně máme i určitý ostych. Nechceme se lidem vnucovat, nechceme působit jako reklamní agenti, které sami většinou nemáme v lásce. Víme jak to často je, když někomu chceme evangelium povědět, jak to lidé přijímají. Přesto nám zaznívá „Jděte“ ke všem národům. Ale nemusí jít jen o národy – jděte ke svým sousedům a příbuzným, což mimochodem může být někdy těžší, než jít k těm „národům“.

Ježíšova zaslíbení

Dnešní kázání jsem nazval: Velikonoce, a co dál? Velikonoční příběh uvádí do tajemství toho, co pro nás Ježíš učinil. Smysl naše hříchy na dřevě kříže, přemohl smrt. A co dál? Kristus říká – Teď je řada na vás: Jděte ke všem národům a získejte mi učedníky. Přijměme ale nejen Ježíšovu výzvu, ale i jeho povzbuzení. Je velice povzbudivé, že slova Velkého poslání jsou orámována Ježíšovými přísliby: „*Je mi dána veškerá moc na nebi i na zemi ... A hle, já jsem s vámi po všechny dny až do skonání tohoto věku*“ (v. 18.20). Úkol jít, zvěstovat, získávat učedníky je obtížný. Každý, kdo se o to pokouší v naší vůči křesťanství skeptické společnosti, to dobře ví. Ale úkol zůstává a s ním i výzva k našemu domýšlení, jak ještě můžeme oslovit své okolí evangeliem. Ale zůstává i zaslíbení Kristovo: Já jsem v tom s vámi, nejste v tom sami. I přes jeho náročnost je misijní poslání nádherným úkolem, jehož můžeme být i my součástí.